

Sygn. akt *I ACz 2014/16*

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Kowacz - Braun

Sędziowie: SSA Józef Wąsik (spr.)

SSA Regina Kurek

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2016 r. w Krakowie na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa B. S.

przeciwko M. S.

o rozwód

na skutek zażalenia powódki B. S. na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 24 czerwca 2016 r., sygn. akt I C 880/16

w przedmiocie oddalenia wniosku o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego i zawieszenia postępowania

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Regina Kurek SSA Anna Kowacz - Braun SSA Józef Wąsik

Sygn. akt *I ACz 2014/16*

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 czerwca 2016 r. Sąd Okręgowy w Kielcach oddalił wniosek pełnomocnika powódki o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego M. S. (pkt I), a nadto na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. zawiesił postępowanie w sprawie (pkt II).

Sąd I instancji podał, iż przesłankę ustanowienia kuratora stanowi uprawdopodobnienie, że miejsce pobytu strony nie jest znane. Zaznaczył, iż pełnomocnik powódki wskazał, że nie zna aktualnego miejsca zamieszkania (pobytu) strony przeciwnej. Poza przedmiotowym twierdzeniem pełnomocnik nie wykazał jednak, aby strona podjęła jakiegokolwiek czynności - jak np. uzyskanie pisemnych informacji biur adresowych lub organów ewidencji ludności, czy też oświadczeń członków rodziny - które zmierzałyby do ustalenia obecnego miejsca zamieszkania pozwanego. W konsekwencji powódka nie uprawdopodobniła zatem w ocenie Sądu Okręgowego, iż miejsce pobytu M. S. nie jest znane, skutkiem czego wniesiony przez nią wniosek o ustanowienie kuratora dla pozwanego podlegał oddaleniu. Z kolei wobec faktu, iż brak aktualnego adresu pozwanego uniemożliwiał nadanie sprawie dalszego biegu w pkt. II postanowienia Sąd Okręgowy na mocy art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. zawiesił postępowanie w przedmiotowej sprawie.

Powódka wywiodła zażalenie na powyższe postanowienie, wnosząc o jego uchylenie bądź zmianę w zakresie zawieszenia postępowania i ustanowienie w niniejszej sprawie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego. Skarżąca podała, iż skoro w toczącym się postępowaniu karnym organy ścigania nie są w stanie ustalić miejsca pobytu jej ukrywającego się małżonka, to zadaniu takiemu tym bardziej nie jest w stanie podołać powódka będąca osobą prywatną. Nadto dodała, iż w swojej obecnej sytuacji życiowej pozwany żywo jest zainteresowany jest niemożnością

ustalenia jego miejsca zamieszkania, zaś organy ścigania są w stanie wskazać jedynie adres zameldowania pozwanego, pod którym ten nie przebywa. W tej sytuacji wskazanie przez skarżącą miejsca aktualnego pobytu pozwanego stanowi zatem warunek niemożliwy do spełnienia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie powódki nie zasługiwało uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 143 k.p.c., jeżeli stronie, której miejsce nie jest znane, ma być doręczony pozew lub inne pismo procesowe wywołujące potrzebę podjęcia obrony jej praw, doręczenie może do chwili zgłoszenia się strony albo jej przedstawiciela lub pełnomocnika nastąpić tylko do rąk kuratora ustanowionego na wniosek osoby zainteresowanej przez sąd orzekający. Przesłanką ustanowienia kuratora jest - poza stwierdzeniem potrzeby doręczenia stronie pozwu lub innego pisma procesowego wymagającego podjęcia obrony jej praw - uprawdopodobnienie przez osobę zainteresowaną ustanowieniem kuratora, iż miejsce pobytu strony nie jest znane (art. 144 § 1 k.p.c.). Co przy tym istotne, nie zachodzi przesłanka ustanowienia kuratora, jeśli wnioskodawca nie przedstawi środków dowodowych pozwalających na stwierdzenie nie tylko tego, iż przeciwnik procesowy nie zamieszkuje już (nie przebywa) pod adresem znanym wnioskodawcy, lecz także tego, że mimo podjętych starań, aktualne miejsce pobytu nie jest obiektywnie możliwe do ustalenia również na podstawie wiedzy innych (poza wnioskodawcą) osób, które posiadają lub mogą posiadać kontakt z osobą objętą wnioskiem (względnie nie jest w ogóle możliwe ustalenie takich osób). Dopiero tak uzasadniony wniosek daje podstawę do uznania, że miejsce pobytu strony postępowania nie jest znane, a konieczność realizacji prawa strony powodowej do przeprowadzenia postępowania sądowego i uzyskania wyroku, uzasadnia ustanowienie kuratora dla zastępowania uczestnika nieobecnego, zaś samo ustanowienie nie odbędzie się z uszczerbkiem dla praw pozwanego i nie pozbawi go możliwości obrony (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 21 listopada 2012 r., I ACa 633/12). Nadmienić nadto wypada, iż w judykaturze utrwalony jest pogląd, że wyznaczenie kuratora w trybie art. 143 i art. 144 k.p.c., mimo nieuprawdopodobnienia, iż miejsce pobytu strony jest nieznanne, uzasadnia skuteczne postawienie przez stronę zarzutu pozbawienia jej możliwości obrony swych praw (por. post. Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1982 r., sygn. I CR 389/82). Dotyczy to również sytuacji procesowej, gdy sąd zaniecha wysłania stronie zamieszkałej (przebywającej czasowo) za granicą odpisu pozwu oraz zawiadomienia o rozprawie i wyznaczy kuratora w trybie art. 143 i 144 k.p.c., mimo nieuprawdopodobnienia, że miejsce jej pobytu jest nieznanne (por. post. Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 1969 r., sygn. III CRN 418/69).

Odnosząc się do powyższego Sąd Apelacyjny uznał, iż w badanym wypadku powódka istotnie nie uprawdopodobniła, że miejsce pobytu pozwanego nie jest jej znane. Złożony przez skarżącą wniosek o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu M. S. nie mógł zatem odnieść zamierzonego przez powódkę skutku. Na poparcie swoich twierdzeń skarżąca nie przedstawiła żadnego dowodu z dokumentu potwierdzającego podjęcie przez nią jakiegokolwiek próby ustalenia aktualnego adresu pozwanego (choćby np. z Centrum Personalizacji Dokumentów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych - Wydziału Udostępniania Danych). W treści wniosku powódka ograniczyła się przy tym jedynie do zawarcia ogólnikowego stwierdzenia o wyjeździe pozwanego za granicę. Skarżąca nie zgłosiła nadto żadnych wniosków mających przekonać Sąd I instancji, iż mimo podjętych prób nie zdołała ustalić adresu małżonka lub iż w rzeczywistości przebywa on obecnie poza granicami kraju. Wnioskodawczyni w ogóle nie wyjaśniła również, czy ewentualnych informacji na temat miejsca pobytu pozwanego nie posiada siostra jej małżonka W. M., którą powódka wytypowała jako kandydata na osobę kuratora, bądź też inni członkowie jego rodziny. W zażaleniu skarżąca dodatkowo zaznaczyła przy tym, iż pozwany ukrywa się przed organami ścigania, czego oczywiście nie można wykluczyć. Również i tego twierdzenia skarżąca w żaden sposób jednak nie uwiarygodniła i nie podała jakichkolwiek konkretnych informacji dotyczących postępowania karnego, na które się powołuje, poprzestając jedynie na nieprecyzyjnym stwierdzeniu, iż skoro organy państwowe nie są w stanie ustalić miejsca pobytu jej ukrywającego się małżonka, to zadaniu takiemu tym bardziej nie jest w stanie podołać powódka będąca osobą prywatną.

W konsekwencji nie można odmówić racji Sądowi I instancji, iż wniosek powódki o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu M. S. został złożony bez należytego uprawdopodobnienia, że aktualne miejsce pobytu pozwanego rzeczywiście nie jest powódce znane. Powyższe rozstrzygnięcie Sądu odwoławczego mimo, iż nie jest

dla powódki korzystne, nie zamyka jej przy tym możliwości ponownego złożenia - odpowiednio uzasadnionego i wiarygodnie udokumentowanego - wniosku o ustanowienie kuratora w trybie art. 144 k.p.c., co umożliwi nadanie przedmiotowej sprawie dalszego biegu.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny w Krakowie działając na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSA Regina Kurek SSA Anna Kowacz - Braun SSA Józef Wąsik